

„Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!“

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Dailininko Antano Rimanto Šakalio pieš.

Stasys Šalkauskis (1886-05-16 - 1941-12-04)

Filosofas neotomistas, profesorius, 1927 - 1930 m. ateitininkų vadovas, Lietuvių katalikų mokslo akademijos steigėjas ir jos akademikas. Dvasinę kultūrą, žmonių pažiūrą laikė lemiamu visuomenės gyvenimo veiksmu. Šios filosofijos puoselėtojai buvo ir garsieji mokslininkai A.Maceina, V.Sezemanas, J.Grinius.

Gegužės 7-oji - Motinos diena

Matau ją laiminančią mane

Petras Averka

Besimokant metai slinko kitoje nuotaikoje. Apie motiną žinodavau tik per laiškus. Girdėdavau, kad nusilpo, sirguliuoja, tačiau tuo ilgai nesidomėjau. Gyvenimas priversdavo visa pamiršti, apie tai, kas liūdna nebegalvoti ir tuo nesirūpinti, nes mano gyvenimo pavasariai jau buvo prasidėję. Todėl širdis mano motinai atšalo. Gal naujieji pavasariai pareikalavo kitų jausmų?.. Pakanka to, kad retkarčiais grįžęs atostogų ir radęs savąją motiną, per greitai, tiesa, metų grandinės sulenktą, kaip seniau rūpestingą, žvalią akyse ir patarimuose, mane pamačiusią, - pykdavau, kaip labai negeras sūnus. Gerai žinojau ir jaučiau, kad jinai dėl tokio atbukimo savo mylimojo sūnaus širdyje dar didesnes graudas liejo. Tatai man buvo visiškai nesvarbu; buvau jau vyras, todėl savo nuotaikos nenorėjau drumsti nevyriškais išpučiais.

Mano gyvenimas ištįso ilgu vieškelio, o motinos - sutrumpėjo. Aš dar labiau suvyriškėjau. Širdyje jau nebebuvau tasai vaikutis, kuris baugiai su ašara blakstienose žvelgė į motinos ateitį - mirtį. Prisiminęs gi savo vaikystės pavasarių nuotaikas ir pažadus, kada be motinos nepajėgdavau ir nenorėjau aiškintis gyvenimo tikslo, lengvai, šaltai ir nuobodžiai, kaip teisėjas sprendimo metu, nutariau:

- Gyvenimas yra skirtas visiems. Kas jo dalį atsiima, jos daugiau neturi teisės reikalauti...

Vėliau savo mintijimo akiračius papildžiau jauno bandytojo trumpos gyvenimo praktikos išvadomis: buvau įsitikinęs, kad sūnaus meilė motinai baigiasi su jos pienu...

Gyvenimui užiant, kilo audra! Ginklas ėmė pasaulyje skinti kelią tiesai ir taikai. Prasidėjo karas. Jaunuoliai,

kurių tarpan pakliuvo ir manasis brolis, palikę nedengtus kluonus ir neapartas rugienas, išėjo kažkur su ginklu.

Motina liko viena. Tada ji pasikvietė mane namo. Žinia, aš savo kalbose ir darbuose buvau dvidešimties pavasarių žmogus. Motina, be abejo, tai gerai jautė, tačiau ji ir toliau pasiliko geroji globėja.

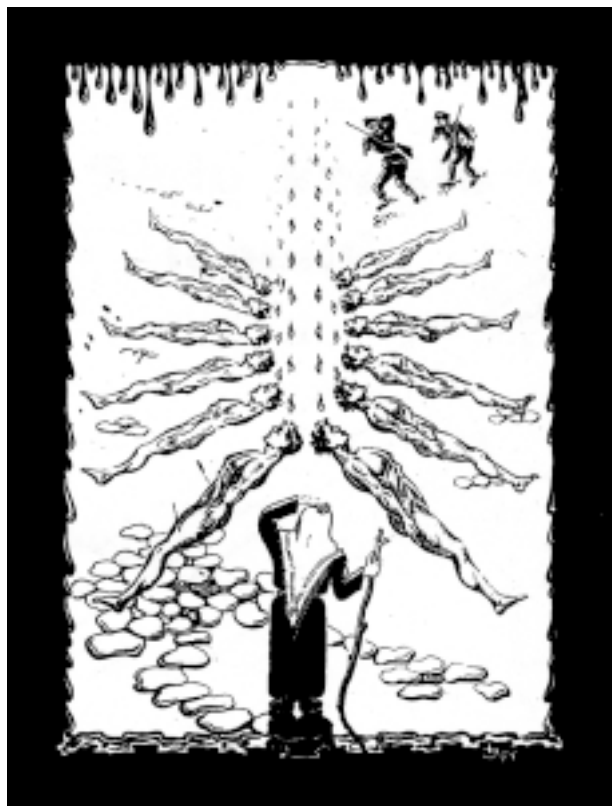
- Kelkis, Petrulia, ir bėk... pas mane tau jau - ne gyvenimas. Nežinau, gal Aukščiausias man bausmę skyrė, kad vienas ir antras sūnus turi mane palikti, - tyliai ji kalbėjo.

- Ne, mama, aš pasiliksiu!

- Ne, sūneli, ne. Tau visas gyvenimas dar prieš akis. Aš gi jau perėjau savo gyvenimo dyglius ir rožes, artinuosi prie jo galo... O, kad tu žinotum ir suprastum, kaip skauda man širdį, su tavim besiskiriant... Tiek, Viešpatie, turėjau iš tavęs, varge vystyto, skurde auginto, vilčių!.. Bet tu, vaikeli, manęs jau nežiūrėk. Jei pajėgsi vienas, be mano žodžio eiti tiesiais gyvenimo takais, jei aplenksi pakelių purvus, jei neraškysi dygliuotų jaunystės rožių, - aš ir grabė, šalia tavo tėvelio pakasta, būsiu laiminga. Na, kelkis!..

Nuo piemenystės buvau įsidėmėjęs, kad mano mama moka labai gražiai kalbėti. Laiminga ji: tyriausius savo širdies jausmus sugebėdavo gražiausių žodžių gijomis išpinti.

Palangėje lašėjo smulkus spalio lietus. Medžiai tyliai ir gūdingai ošė

Leono Juozonio piešinys

purvinoje rudens dienos brėkštoje.

Pasikėliau ir ėmiau palengva rengtis. Motina triūsė prie krosnies. Aiškiai mačiau, kai jai darbas dusliai veržės iš rankų, kai ji tyliai, labai tyliai vaikščiojo po pirkį ir, žodžiais springdama, įprastu nuo seno būdu siūlė man šį tą pasiimti kelionėn.

Aną niūrų rudens rytą aš, išvykdamas iš jos globos, ilgam ar nežinomam laikui, suklupau prieš ją - Didžiąją savo Motiną.

To lietingo rudens ryto negaliu užmiršti. Kiekvienas panašus rytas man primena anuos išpučius... Prieš mane atsistoja Motina. Matau ją savųjų namų tarpuvartėje, prisidengusią akis ir laiminančią mane, žygiuojantį į naująją pasaulį, kurio siena pietuose tėra... - srauni Ulos upė...

Joana Paulavičiūtė-Daunienė

LIETUVEI MOTINAI

Tu sena, palinkusi, pavargus tiek iškentusi, o Motina brangi! Tavo kelio draugas - juodas vargas, neužgiję skausmo pėdsakai širdy.

Tave tardė, budeliai atėję, mušė jie tave, grasino mirtimi, spardė ir kankino, tu tylėjai; jiems tu palikai kantri ir nebyli.

Tyliai tu neši didžiulį kryžių, į vaikus sudėjusi visas svajas. Vakaraus prie Jo Kančios sugrįžus, brauki briliantus - ašaras karčias.

Sakė: "Neliūdėk, sugrįšim, grįšim tavo baltą galvą išbučiuot. Rūpesčius tavuosius išsklaidysim, leisi juk, Mamyte, skolą atiduot".

Per tave supratom Žemės grožį. Tu - negestanti tautos ugnis. Mes papuošim tavo kelią rožėm, rožėm, kurios niekad nenuvys.

Lietuviai išėjo į Europą

Regina Musneckienė

Jeigu beždžionei duotum kompiuterį, ji išstobulėtų taip, kad parašytų Viljamo Šekspyro veikalus, - mano kai kurie evoliucijos šalininkai, kildinantys žmogų iš beždžionės.

Vieno Anglijos universiteto mokslininkai sumanė patikrinti šį teiginį. Šešioms zoologijos sodo augintinėms mėnesiui davė kompiuterį. Beždžionės surinko penkis puslapius teksto, daugiausia iš S raidžių. Tačiau kompiuterio klaviatūra dažniau naudojosi kaip tualetu negu kaip intelekto tobulintoja. Taigi beždžionės ir kompiuterio suderinti nepavyko. Beždžionė Šekspyro taip pat nepakeis.

Teatleidžia skaitytojas už šį drastišką palyginimą. Tačiau ar mūsų tautiečiai kaip tos vargšės beždžionės nėra verčiami evoliucionuoti į vokiečius, anglus, ispanus, italus ir kitus šiek tiek civilizuotesnius padarus, mokytis jų papročių ir kalbos, kad užsidirbtų duonos kąsnį?

Pažinti kitą kraštą būtų garbė, jeigu ten nuvažiuotum kaip turistas arba orus tos šalies kultūros tyrinėtojas. Deja, būriai aukštuosius mokslus baigusių, savo šalyje aukščiausią evoliucijos laipsnį pasiekusių lietuvių, valdančių kompiuterius ir galinčių rašyti panašiai kaip Šekspyras, dėl trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto traukia svetur, kur kartais tenka nusileisti net iki beždžionės ar kokio kito egzotiško gyvūno lygio. Čia nereikia nei diplomo, nei talento, nei lietuviško mentaliteto. Tik fizinės jėgos ir našaus darbo. Kad sutvarkytum kuo daugiau viešbučio kambarių, pasodintum didesnius plotus braškių, surištum kuo daugiau puokščių gėlių ir susikalbėtum angliškai. Lietuviškai kalbėti pavojinga, nes tie patys tautiečiai, supratę, kad esi lietuvis ir niekam nepasiskūsi, gali pasivyti, sumušti ir atimti pinigų. Tiesa, sako, jog dabar tokių atvejų pasitaiko vis mažiau. Taigi evoliucionuojame. Garsėję kaip banditai, nūnai pradame garsėti kaip geri darbininkai, stiprūs tvirto sudėjimo vergai, ištikimi liokajai.

Tiek daug žmonių iš Lietuvos išvažiavo tik po karų su rusais ir švedais. Jauni vyrai gaudavo darbo Pensilvanijos anglių kasyklose arba Čikagos skerdyklose. "Beraičiai, nemokėję anglų kalbos, jie laikėsi išvien, vargą vargdami ir sunkiai uždirbtus pinigus taupydami bei siųsdami giminėms į Lietuvą. Per savo tvarkingumą ir kietą darbą susikūrė ekonominius pagrindus", - rašoma Vandos Daugirdaitės-Sruogienės "Lietuvos istorijoje". Ar nepanaši situacija dabar? Beje, istorikai akcentuoja, jog anuomet išeiviai iš Lietuvos buvę dideli patriotai. Tai patvirtina ir šiandien kai kurie į Tėvynę parvykstantys garbaus amžiaus Amerikos lietuviai, per gyvenimą taip ir neišmokę gerai kalbėti angliškai, bendravę tik su lietuviais ir lietuviškai.

Šiandien kiti laikai. Europos didmiesčių tuneliuose įkalintas, besiilgėdamas Lietuvos, gali staugti šuns balsu, tačiau privalai kalbėti angliškai. O kiek lietuvių vaikų jau lanko svetimų šalių mokyklas, kuriose dėstoma angliškai, ispaniškai ar vokiškai. Jie jau nenori ir nenorės kalbėti lietuviškai, nes lietuvių kalba per daug sunki, sudėtinga ir pernelyg senoviška. Tegu ja sau žavisi daugelio pasaulio universitetų mokslininkai, pabrėždami turtingumą, grožį ir senumą, tegu sau dėsto, kaip seniausią ir egzotiškiausią indoeuropiečių kalbą. O mes

eidami Europon giedokim vieną himną iš vienos širdies ir viena kalba. Dar neseniai sovietų okupacijos laikais Lietuvos kariniuose miesteliuose būdavo mišrios mokyklos, kuriose rusų klasėse mokėsi karininkų vaikai, o lietuviškose - vietinių gyventojų atžalos. Pedagogų posėdžiai tokiose mokyklose vykdavo rusų kalba. Dabar nėra svetimos armijos nė mišrių mokyklų. Tačiau vaikai dainuoja ir vaidina angliškai.

"...Lietuva pamažėli nyksta, nes nyksta jos kalba!" - rašė Jonas Basanavičius. Ar ne tokiu pat pavojaus varpu reikėtų skambinti ir šiandien? Tiesa, šie metai paskelbti kalbos metais. Bet vargu ar kalbininkai staiga išlįs iš savo kabinetų ir taps piliečiais, propaguojančiais lietuvių kalbą ir tvirtinančiais, kad ja kalbėti - garbė. Veikiausiai ir toliau ginčysis, kur dėti kirtį, mokys, kaip tarti "o" ir "ė", normins jau sunormintą. O neoninėse didmiesčių reklamose mirgės angliški užrašai, sklīs angliškos dainos.

Gimtąją kalbą visais laikais šnekėjo mažiausiai civilizacijos matęs žmogus, kuriam lietuvių kalba buvo perduota su motinos pienu. O labiausiai nutautėję buvo bajorai ir didelių dvarų valdytojai, jau ir praėjusiuose amžiuose nei savo rūmų didingumu, nei parkų grožiu, nei tarnų skaičiumi nenusileidę Vakarų Europos aristokratams. Net nusūję smulkieji bajorai kalbėdavo lenkiškai iš išdidumo, o prabilę lietuviškai, pritrūkdavo žodžių.

Šiandien nutautėja ne elitas, ne maža saujelė emigrantų, o eilinių valstiečių vaikai. Iš kas antros kaimo trobos yra į Europą išvykusių ir ten pasilikusių. Nutautėja ta visuomenės dalis, kurios priedermė per amžius buvo saugoti lietuviškus papročius ir kalbą.

Garbaus amžiaus vašilėniskė rašo knygą apie Karklėnus. Užventiškis kraštotyrininkas parengė Kelmės rajono enciklopediją. Ar po šimtmečio bus kam šias knygas skaityti? Ar vieningos Europos Sąjungos žemėlapyje pakaks vietos Karklėnų ir Kelmės pavadinimams? O gal jų jau ir nebus, nes visi, kurie čia gyveno, bus mirę arba išvažiavę į Europą.

"Šiaulių kraštas" Nr.18, 2004 01 23

Atsiųsta VARPUI

Joana Paulavičiūtė-Daunienė. 1961 m.

Joana Paulavičiūtė-Daunienė gimė Panevėžyje 1933 m. Gyveno ir augo Žaliosios girios apsuptyje Linkės vienkienyje (12 km. nuo Panevėžio). Tėvas - Žaliosios girininkijos girininkas, motina - namų šeimininkė. Šeimoje augo keturi vaikai, Joana buvo antrasis vaikas šeimoje. Miško broliai ir sribai kėlė nuolatinę baimę tėvams, kad tik jie neateitų vienu laiku. Tai turėjo įtakos jaunos mergaitės pasaulėžiūrai. Anksti suprato, kad Tėvynė pavergta. 16-os metų pradėjo rašyti eilėraščius.

Baigė Panevėžio Mergaičių gimnaziją ir Vilniaus pedagoginį institutą, lietuvių kalbą. Dirbo Ramygalos, Rokiškio, Kauno vidurinėse mokyklose. Sveikatai pablogėjus dirbo Kauno Maironio vardo literatūros muziejuje moksline bendradarbe. 1980 m. klatinga lėtinė liga privertė išeiti į pensiją. Užaugino sūnų Vaidotą (1995 tragiškai žuvo) ir dukrą Vitą. Dabar, prikaustyta prie lovos, gyvena Rumšiškėse. Jos kūryba ilsisi stalčiuose.

Joanos sesuo - Irena Marcinkevičienė
2006-03-30

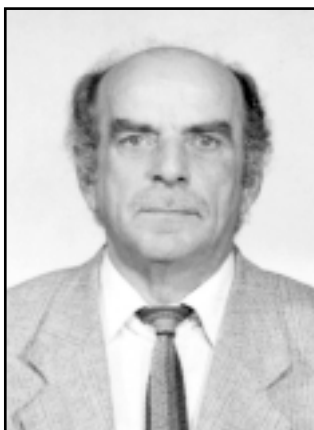

Metas susimąstyti

Atėjus gavėniai, tarsi leisdami į atgailos kelionę, apžvelgėme nūgyventus metus, santykius su artimaisiais, bičiuliais, kaimynais ir ... valdžiomis.

Vyresnieji prisimename savo tėvus, kai jiems jau buvo per 50. Tuomet jie atrodė tokie seni, nesuprantantys savo vaikų... Šiandien, kai jau esi persiritęs per tą buvusį tėvų amžių, daugelį dalykų jau vertini kitaip. Supranti, kokie brangūs ir išmintingi buvo jų pamokymai bei patarimai. Kažkuris rašytojas yra pasakęs: "Gyvenimą pažinsi gerokai po trisdešimties". Taigi jaunimas mus supras tik po trisdešimties... Nors mes kažkiek "priešinomės" tėvams, tačiau iš jų išmokome atskirti gerą nuo blogio, iš jų įgijome meilę Tėvynei ir Laisvei. Jų dėka mes apgynėme savo Tėvynės laisvę ir atgavome nepriklausomybę. Deja, mūsų valstybė netapo tokia, kokios siekėme. "Dainuojanti revoliucija" valstybės esmingai nepakeitė.

Tuometinę Aukščiausiąją Tarybą, paskelbusią nepriklausomybės atkūrimą, sudarė ne vien sąjūdininkai, bet ir nemažai išsigandusių komunistų ir net KGB agentų. Kas galėjo tuomet patikėti, kad Lietuvos valstybės saugumo komiteto Seime vadovu taps sribas Petka - Vytautas Petkevičius? Kas galėjo įsivaizduoti, kad Lietuvos kultūros (ne kokios kitos) ministerijos vadovu taps rusas?! Net okupacijos metais taip nebuvo. Dabar valdžioje - tie patys. Tik šalia Brazausko - ne antrieji LKP sekretoriai Nikitinas ir Beriozovas, o Archangelsko rusas, Rusijos pilietis (nebūdamas vy-

riausybės nariu, diktuoja ką ir kaip reikia daryti). Nori ar nenori, pradedi galvoti, kad Rumunijoje revoliucija buvo teisingesnė. Jei valdžia engia visuomenę, kuri ir sudaro valstybę, piliečiai gali ją jėga nuversti.

Kai persivadinę darbo demokratais komunistai sugrįžo į daugumą Seime, V.Landsbergi ir G.Vagnorių kaltino sugriovus žemės ūkį. Atvirai kaltinti sugriovus komunistinę santvarką dar nedrįso. Kad žemės ūkyje turtus, sąskaitas bankuose, techniką, pastatus pasidalino komunistai kolchozų pirmininkai, agronomai, buhalteriai, tik vėliau išaiškėjo, tačiau šimtus Valstybės kontrolės iškeltų bylų dėl grobstymo prokuratūra numarino. Panašiu būdu buvo prichvatuotos gamyklos, įmonės, viešbučiai bei kitokie objektai. Juos kūrė mūsų tėvai ir mūsų karta, o pasisavinę, didžiąją dalį Lietuvos gyventojų palikdama skurde, milijonieriais tapusi, buvusi partinė nomenklatura. Iš žiniasklaidos sužinojome, kad prichvatinizacija, žemės bei kitokio valstybės turto grobstymas tęsiasi, o produktai ir patarnavimai brangsta, vaistai brangsta... karstai - taip pat. Dar gerai, kad atgaivą teikia R.Miliūtės, E.Jakilaičio, T.Dapkaus, D.Kuolio, A.Siaurusevičiaus, L.Donskio vedamos laidos per Lietuvos TV ir radiją. Ir pradedi tikėti, kad gal apseisime be rumuniško varianto. Nors, kas gali paneigti?.. Todėl valdžioje esantiesiems metas susimąstyti, metas jiems priminti ir tai, kad

*Gyvenimas yra mirties laukimas, -
Visus prie paskutinių durų veda...
Ten baigiasi viltis, kaip žvyrkelis prieš ledą,
O Paskutinis Teismas dangiškoj palaukėj
Paklaus - kaip gyvenai svajoms nurimus,
Ir ar dorai mirties tu laukei?*

Petras Dimša

Joana Paulavičiūtė-Daunienė

KALBA

*Sklaidom šimtmečius kaip knygą.
Į sanskrito bylą isiklausome.
Melodingai tariami garsai
baltų šeimą žadina.*

*Štai kalba, lietuvių pagimdyta,
Ji senolių ašara maitinta.
Laikas gludino, o žaizdos
radosi vis naujos, gilios.*

*Žodžiai neišnyko, jie tvirtėjo.
Niekintos ir draustos gelmės
Anuomet išplukdė žodį
"KELKIMĖS".*

*Nešime mes ugnį, kalbą gimtąją!
Ateities ir grožio ji dvasia.
Gyvastį jos šventą saugokim
senose lietuvių dainose.*

1974

AŽUOLAS

*Šimtmečių galiūne, laisvių drauge,
tyliai pastovėti leisk šalia.
Lietuvą ir mūsų dvasią saugai
rievėse įamžinta valia.*

*Triūso prakaitas aplink garuoja,
gyvastinga ošia lapija
žygių narsą vėliai atkartoja
kraujo tvinksnis tavo širdyje.*

*Spengiančią girdžiu kamieno tylą.
Atžalos atsiliepia toli.
Linksta keliai, jaunos rankos kyla.
Palytėti ateitį gali.*

*Ir skaisti sublyksi kaip senovė
vaidilučių žarstoma šviesa.
Plačiašaki, ko toks liūdnas stovi,
apsisiautęs pamario vėsa?*

1974

Teresė Tumėnaitė-Paberalienė
KUR TU EINI?..

*Per sniego lygumą bekrastę
takelį vakaras pramynė...
Ant medžių audžia baltą raštą
žiemos ranka šalta, ledinė...
Sakyk, kur Tu eini, Tėvyne,
skaudžių nesutarimų blaškoma,
nelaisvėj - laisvėj pasiklydusi?..*

*Žiemos keliais išėjo broliai,
Tėvynės pašaukti - už Laisvę!
Pažiro rubinų karoliais
jų kraujas Sausio Naktį baisią...
Tėvynę pašaukė - negrižtamai...
...Išaušo Laisvės Rytas naujas
negrižusiems - neatpažįstamas!*

*...Kažkur ir vėl alsuoja gatvės,
reklamos žybčioja neonu...
Po eglėmis, po Panteonu
jau niekas nesudrums vienatvės!
O pro Dangaus bedugnę sietuvą
paklaus suspindę žvaigždžių akys:
kur Tu eini, Tėvyne-Lietuva?..*

Nevengiant tiesos - apie emigraciją

Vilius Bražėnas

Valstybei ir tautai žalingai emigracijai iš Lietuvos sustabdyti pirmiausia būtina dalykus vadinti tikrais vardais. Sveikintinos dr. Povilo Jakučionio blaivios mintys tuo klausimu 2006 m. kovo 23 d. TREMTINYJE. Jis ten tarp kitko sugriovė didįjį "bedarbių bėgimo" melą, kuris neatsakingai naudojamas kaip pirmas "bėgimo" pateisinimas. Kvalifikuotų darbuotojų stoka nutraukia pirmąją to melo kaukę. O neva bėga skurdžiai bedarbiai neturintys pinigų net bilietui į Vilnių nusipirkti. Reikia nuplėšti ir "bėgimo" (be raudonarmiečių durtuvų ir Sibiro tremties pavojaus) kaukę. Vyksta ne "bėgimas", o PABĖGIMAS: pabėgimas nuo pareigos tėvų kraštui - Tėvynei; nuo pareigos prisidėti prie Lietuvos priešų nuniokotos (ekonominiai ir dvasiniai) Lietuvos atstatymo.

Pabrėžtina, kad čia nekalbama apie tuos, kurie parodo pagirtinos drąsos ir iniciatyvos užsidirbti lėšų užsieniuose, ten imantis bet kokio darbo, kad padėjus ekonominius pagrindus savo ar artimųjų projektams Lietuvoje. Jie yra lietuviai "investuotojai" į Lietuvos atstatymą.

Tačiau keblus klausimas, ar galime pilnai pasmerkti kaip dezertyrus iš kovos lauko net ir tuos, kurie, pareiškę, "kas man iš tos Lietuvos", atsuka tėvų žemei nugarą ir eina ieškoti ne darbo, o uždarbio, gal lengvai parsiduos ir trečiam, daugiau užmokančiam kraštui. Vienok jie yra apgailėtini, o ne beatodairiškai pasmerktini, nes yra šlykščiausios žinomos pasaulyje sistemos - komunizmo okupacijos aukos. Naciai dujų kameroje kitas tautas žudė nuodingomis dujomis, o komunistai už "geležinės uždangos", lyg didžiulėje kameroje, tautas žudė tautiškumui ir patriotizmui nuodingais melagingų idėjų pavidalais.

Karo ginklų skeveldros paliko daugybę žmonių be rankų ir kojų, o didžiojo melo dujos daugelį sovietinėje kameroje uždarytų žmonių paliko be vieno iš šviesiausių jausmų širdyje - be Tėvynės meilės jausmo, kurį seka net iki mirties pasiaukoti skatinąs patriotizmas. Tad tie filosofai, kurie lyg kokie habilituoti runkeliai, niekina patriotizmą, atgaivina antipatriotinių užsilikusių dujų veikimą. Be Tėvynės meilės jausmo žmogus yra dvasinis invalidas.

Tad reikia gailėtis ir užjausti tuos, kurie tą kilnų ir žmogų virš savęs pakeliantį jausmą yra praradę. Jie yra tolygūs kurtiems, kurie negirdi lakštingalos, akliems, kurie nemato dangaus žvaigždžių ir margaspalvių pievų. Kadangi ir pastariesiems kartais yra viltis pagyti, reikia tikėtis, kad atsidūrę svetur, tapę svetimais tarp svetimųjų, jie pajus Tėvynės laukų, artimųjų šiltos šypsenos trauką ir atgaus Tėvynės meilę, tapdami tikrais lietuviais, o ne pasaulyje pasimetusiais kosmopolitais. Tam reikia, kad juos užjaustume, bet taipogi nelaikytume jų kažkokiais gudragalviais, gudresniais už likusius pakelti Lietuvos atsistatymo vargus ir darbus.

Jokiu būdu neprisidėkime prie plepalų, kad tie Lietuvą apleidę lietuviai - Nepriklausomybės aukos: rau-

donojo materializmo apakinti jie negirdėjo net Kudirkos pasmerkimo tų, kurie atsuko nugarą tautai dėl svetimo "trupiniuko aukso, skanios sriubos šaukšto".

Idomiai nuteikė neseniai girdėta žinia apie bėdon pakliuvusius mūsų tautiečius užsieniuose, apgulančius Lie-

tuvos ambasadas su pagalbos prašymais ar reikavimais. Jei bėdon pakliuvo tie, kurie išvyko užsidirbti lėšų ir grįžti, turi moralinę teisę pagalbai. O kiti, lyg turėtų pagalbos bėdoje ieškoti kokioje nors kosmopolitinėje ambasadoje. Žinoma, kad ir pastarųjų negalima atstumti: visi yra mūsų tautos vaikai. Ir yra dar galimybė, kad, neradę "kosmopolitinės ambasados", tokie pajus SAVOS ambasados prasmę.

Deja, mūsų žiniasklaidoje per dažnai pasitaiko lyg ir skatinimai išvykti, rodant tik "laimingus", be jokių bėdų ir pažeminimų, "ten" išikūrusius besilinksminančius išeivius. Kalbama tik apie tai, kiek uždirbama, o ne kiek tai kainuoja įvairiais neparodomais būdais.

Ypač apgailėtini tie, kurie žada sugrįžti, "kai Lietuvoje bus viskas geriau". Jie yra lyg sūnūs, sakančios ligotai motinai: "kai tu prikaposi malkų, užkaišiosi stubos sienų plyšius, pakūrensi krosnį, aš sugrįšiu." Tačiau ir tokie gali grįžti kaip "sūnūs palaidūnai".

"Protų nutekėjimai", išnaudojus Lietuvos Respublikos aukštąsias mokyklas, sustabdymui padėtų Pirmojoje Respublikoje naudotas atsimokėjimo už valdiškas stipendijas metodas: stipendininkas, pasirašęs sutartį, kad Lietuvoje ar užsieniuose baigęs mokslus, išipareigoja bent 3 metus dirbti Lietuvoje jam nurodytoje srityje. Kadangi dabar atsirado "nutekėjimas", tokią sutartį turėtų pasirašyti kiekvienas į aukštąją mokslą kopijas Lietuvos pilietis. Jei nelioki dirbti Lietuvoje, apmokėk pilną, realią vieno studento išmokslinimo kainą, su nuošimčiais. Antraip, kaip prasiskolinęs valstybei, būsi iš bet kur sugrąžintas. O "trečiąją bangą" lepinti jų ir jų vaikų lietuviškumo (?) kuriam laikui išlaikymu Respublikos išdo sąskaita yra nusikaltimas prieš Tėvynėje liekanti jaunimą. Kur yra valstybės rūpinimasis ir parama patriotinėms moksleivių organizacijoms - skautams, ateitininkams, valančiukams, kudirkiečiams?

Tad žiūrėkime į emigraciją blaiviai, vadinkime dalykus tikrais vardais. Tai padės sustabdyti pabėgėlius ir grąžinti dalį pabėgusiųjų nuo Tėvynės bėdų.

Keistinas prakeiksmų vertas pasirinkimas

Jonas A. Patrubavičius

Lietuvoje rinkimų sistema ydinga, galbūt nemažiau negu Baltarusijos. Formaliai Lietuvoje demokratijos daugiau, yra visi, kaip sako rusai "pričindalai", bet iš tikrųjų piliečiai neturi iš ko rinktis, nes jais manipuluojama primetant tuos pačius žmones, tas pačias idėjas - ta pati korupcija ir ta pati klientistinė politika ("aš - tau, tu - man"). Ir taip jau šešiolika metų niekas nesikeičia.

Rinkimai be pliuralizmo

Lietuvos politikai, pataikaudami Europai, labai rūpinosi Baltarusijos rinkimais. Be abejo, ir mums, ir Europai negali patikti Baltarusijos prezidentas, nes jam vadovaujant nužudyti arba dingę be žinios keli jam neįtikę politikai ir žymūs visuomenės veikėjai. Šito siaubo sveiku protu negalima suvokti, bet, deja, jis šalia mūsų. Tačiau baltarusiai vis balsuoja už "batką", nes, stebėdami įvykius Lietuvoje, išibaugino, kad permainos jiems atneš dar daugiau nemalonumų. Dešimties milijonų gyventojų teritorija, neturinti gamtos resursų, suka galvą kaip gyventi, ir renkasi, kaip jiems atrodo, geresnį variantą. Iš tikrųjų blogesnio varianto negali būti. Iš Lietuvos pusės žiūrint, blogiausia būtų prisijungti prie Rusijos, nes tada baltarusių kultūrai ir kalbai ateitų galas. Dabar dar yra šansas, kad "batka" pasuks aksominio nacionalizmo keliu ir pradės vykdyti tautos atgimimo programą. Kaip rašė "Literaturnaja gazeta", tokių požymių yra.

Mums ne tas pats, ką prezidentu renka kaimynai, bet mes nieko negalime padaryti, kad išrinktų kitą, nes ir patys neišsirenkame geresnių, vis tuos pačius. Ir vis murdomės toje pačioje korupcijos ir klientistinės politikos baloje. Tūkstančiai valdininkų kasdien nesilaiko priesaikos, kai nevykdo savo pareigos tarnauti žmonėms, o iš jų tyčiojasi, ir jiems nę plaukas nuo galvos nenukrenta: išvaryti iš vienos valstybinės tarnybos, gauna kitą, kaip sovietmečio kolchozų pirmininkai, nuvarę vieną kolchozą kaip arklį, buvo perkelti į kitą, o paskui į trečią. Tai ko čia juokiamės ir darome politiką iš to, kad buvęs kolūkio pirmininkas, pakeitęs konstituciją, tapo tautos "batka" trečią kadenciją iš eilės?

Kas sujudintų Lietuvą

1998 m. sausį Lietuvos Sąjūdžio taryba siūlė įstatymo "Dėl draudimo kandidatuoti ar užimti pareigas ar pareigybės" projektą. Štai jis:

1. Lietuvos Respublikos prezidentu, Lietuvos Respublikos Seimo nariais, savivaldybių tarybų nariais, Lietuvos Konstitucinio Teismo nariais negali būti renkami, taip pat skiriami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nariais, Lietuvos teismų teisėjais, Generalinės prokuratūros vadovais ir jos padalinių vadovais, apygardų ir apylinkių prokuratūrų vyriausiais prokurorais, Valstybės saugumo vadovais, Valstybės kontrolieriumi ir Seimo kontrolieriais, diplomatinėmis tarnybų atsakingais darbuotojais asmenys, dirbę NKVD, MGB, KGB, GRU organuose ar tarnavę sovietų armijoje vyresniaisiais karininkais, taip pat asmenys, buvę komunistų partijos Centro komiteto, miestų ir rajonų partijos ar komjaunimo komitetų sekretoriais, Centro komiteto, miestų ir rajonų partinių komitetų nariais ir jų atsakingais darbuotojais, skyrių vedėjais ir pavaduotojais, gamyklų ir įmonių etatiniais partijos ir komjaunimo sekretoriais.

2. Šis įstatymas yra konstitucinis ir galioja dešimt metų nuo jo priėmimo dienos.

Toks įstatymas galėtų būti priimtas referendumu, nes dabartinis Seimas, kuriame dominuoja išvardintų kategorijų asmenys, nepajėgtų to padaryti, nes buvę sekretoriai niekaip neišdrįs peržengti per savo praeities Rubikoną. Partijos dėl tokio žingsnio turėtų susitarti, jeigu jos tikros, Lietuvai tėvynei gero linkinčios partijos. Be to, Vyriausioji rinkimų komisija turėtų neleisti kandidatuoti nerimtų žmonių, tokių lietuviškų žirinovskių, kurie tik atitraukia dėmesį, taip pat beraščių, apsimetėlių Tėvynės patriotais, psichikos ligonių ir kitų, kurie reikalauja galimybių lygybės.

Keistina rinkimų sistema

Rinkimai turi būti visuotiniai, lygūs ir privalomi - kaip Šveicarijoje, Belgijoje ir Liuksemburge. Mes neturėtume drovėtis pasisavinti šių demokratijos grandinių iš tokių konsoliduotų demokratijos šalių. Dar ir pinigų tai reformai gautume iš Europos Sąjungos fondų. Esant privalomam balsavimui, po rinkimų niekas nedrįstų tvirtinti, kad valdžia neteisėta.

Dabar mes sakome, kad Baltarusijos rinkimai suklauto, nors niekas nesiginčija, kad balsavo daug žmonių ir dauguma balsavusiųjų balsavo už A.Lukašenką. Lietuvoje prie urnų ateina vis mažiau žmonių, dauguma balsuoja kojomis prieš buvusių CK sekretorių politiką, bet šiems to ir reikia: juo vis renka, renka ir išrenka. Paskui išrinktieji cirkus krečia, jie daro ką nori: leidžia valdininkams, savo sėbrams tyčiotis iš žmonių, negražina žemių ir namų, leidžia naujus ir neatšaukia senų korupcinių įstatymų. Susidaro įspūdis, kad galioja sovietinė konstitucija, nes ir toliau rafinuotai persekiojami nukentėję nuo okupacinio totalitaristinio režimo asmenys. Taip rinkėjai jaučiasi apgauti.

Ši sistema, kai dauguma iš protesto balsuoja kojomis, veikia jau šešiolika metų, visiškai nepasiteisino. Ją pakeitus, visa tauta dalyvautų renkant valdžią ir tada ji būtų teisėta. Dabar valdžia primesta, nes už ją balsavo tik keliolika, geriausia atveju - pora dešimčių procentų Lietuvos piliečių. Klasta yra pačioje rinkimų sistemoje. Tik ją pakeitus, būtų kitoks pasirinkimas.

Seime - ne tik nomenklatūrininkai

Demokratija yra ne tada, kai dauguma žiūri kaip A.Lukašenka pakelia pirštą ir stebi ar nesugniauš jo į kumštį, bet tada, kai įsiklausoma į mažumos nuomonę. Nesvarbu, kokia ta mažuma: tautinė, rasinė, disidentinė, ideologinė, religinė. Deja, Lietuvoje ištisi visuomenės sluoksniai neatstovaujami renkamosiose institucijose. Neatstovaujami darbininkai ir valstiečiai. Kam naudinga, kad, pavyzdžiui, tarp Seimo narių nėra kunigų ar pavyzdinių, giliai tikinčių krikščionių. Antai A.Smetonos laikais dvasiškai buvo valstybės veikėjai. Dabar mūsų žmonės neatgauna žemės, kad valdžioje nėra dvasiško panašaus į M.Krupavičių. Kodėl visos buvusios nomenklatūros grandys - tarybinė (vykdomųjų komitetų), partinė (partijos komitetų) ir kagėbinė (represinių struktūrų - komunistų partijos skydo ir kalavijo) - atstovų turi visur, o krikščionys ir Tėvynės mylėtojai - ne?

Tai fundamentalus klausimas, į kurį reikia rasti atsakymą. Jeigu kitaip negalima, reikia buvusią nomenklatūrą prašyti truputį pasislinkti, nes visuotinai įsigalėjęs klientistinis vadovavimas ("aš - tau, tu - man") veda prie katastrofos.

Kitoks pasirinkimas Lietuvai būtinas.

2006.03.22

J.E. Valdui Adamkui

Lietuvos Respublikos Prezidentui

VIEŠAS LAIŠKAS

Šiomis dienomis vyksiančioje tarptautinėje konferencijoje apie ES ir Rusijos santykius tikimės tvirtos Jūsų pozicijos sakant tiesą, kuri reikalinga ne tik Lietuvai, Europos Sąjungai bei ir Rusijai. Tiesa yra pats okupacijos faktas, nusikalstama veika organizuojant ir vykdant okupuotų šalių piliečių žudynes, buvusioms okupuotoms valstybėms, jų gyventojams padaryta žala. Visa tai turi būti teisiškai įvertinta, o žala atlyginta. Žalos atlyginimo gyventojai pareikalavo 1992.06.14 referendumu, o LR Seimas, priimdamas 2000 m. atitinkamą įstatymą paragino Vyriausybę tuo rūpintis. Manome, kad Rusija, kaip Sovietų Sąjungos teisių tęsėja, savo laiku pripažinusi Molotovo-Ribentropo paktą nusikalstamu, turi būti nuosekli ir atlyginti okupuotoms šalims padarytą žalą. Niekada nesitraukime nuo tiesos, būkime valstybiškai orūs ir tik tokiu pagrindu siekime gerų tarpvalstybinių santykių su Rusija.

Lietuvos Sąjūdžio taryba

Paminklai Lenkijos okupacinei kariuomenei Lietuvoje

Kazimieras Garšva

Lietuvoje yra pastatyta arba restauruota apie 50 paminklų Lenkijos okupacinei kariuomenei ir Armijai krajojai. Dar planuojama apie 50 įrengti. Tai organizuoja Lenkijos kovų tarybos sekretorius Andžėjus Pševevožnikas, primesdamas savo valią Lietuvos savivaldybėms ir visuomenei. Naujai įrengtas didžiulis Lenkijos okupacinės kariuomenės memorialas Vilniaus Antakalnio kapinėse. Reikalaujama senosiose Varėnos kapinėse pastatyti aukščiausią miesto paminklą - 4 metrų aukščio koloną su lenkišku herbu ir lenkišku užrašu "Vilnijos žemės didvyriams, žuvusiems ginant tėvynę". Iš šešių siūlomų žodžių teisingas yra tik vienas, jog kai kurie užpuolę Lietuvą kareiviai žuvo. Tačiau jie negali būti rytinės Lietuvos dalies didvyriai, jei bandė ją okupuoti, šaudė bei kankino Lietuvos gyventojus. Tėvynę gynė Lietuvos kariuomenė.

Minimi veiksmai užgauna Lietuvos visuomenę, žeidžia Lietuvos Respublikos suverenitetą ir šiuos teisinius aktus:

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 3-ią, 10-tą, 14-tą, 17-tą, 25-tą ir 29-tą straipsnius;

1995 metais Strasbūre priimtą tarptautinę Tautinių mažumų apsaugos konvencijos 20-tą straipsnį ("tautinei mažumai priklausančias asmenys (...) gerbia nacionalinius teisės aktus ir kitų žmonių teises, visų pirma, asmenų, kurie priklauso tautinei daugumai ir kitoms tautinėms mažumoms) ir 21-mą straipsnį ("jokia šios pagrindų konvencijos nuostata neturi būti aiškinama kaip suteikianti teisę dalyvauti veikloje ar atlikti veiksmus, kurie prieštarautų pagrindiniams tarptautinės teisės principams ir ypač suvereniteto, lygybės, teritorijos vientisumo ir politinės nepriklausomybės principams").

Minimi veiksmai taip pat ignoruoja 1993 m. gruodžio 29 d. priimtą Valstybinės komisijos Armijos kraujos veiklai Lietuvoje įvertinti išvada: "Lenkija, 1920 - 1922 m. okupuodama ir aneksuodama Lietuvos sostinę Vilnių su Rytų Lietuva, vykdydama prievartinio

lenkinimo politiką, ilgam aptemdė lietuvių ir lenkų tautų santykius (...) Armijos kraujos partizanai Rytų Lietuvoje taip pat padarė nusikaltimus žmoniškumui, įvairiais motyvais yra terorizavę ir žudę niekuo nekaltus civilius gyventojus, daugiausia lietuvių".

Tuo pat metu Lenkijoje neleidžiama pritvirtinti memorialinės lentos prie namo, kuriame 1920 m. spalio 7 d. buvo pasirašyta Suvalkų sutartis ir tinkamai įamžinti Lietuvos karių atminimą Augustave, Suvalkuose, Seinuose, Beržninke. Skirtingai nuo Lenkijos karių, Lietuvos kariai kovojo etninėje lietuvių žemėje bei buvusioje Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės teritorijoje.

Civilizuotos tautos, prisilaikydamos pariteto principų, garbingai kovojusių ir žuvusių priešų kariams statydina paminklus vienodai, kaip ir saviems kariams. Taigi paminklų statydinimas, restauravimas ir priežiūra turėtų būti reguliuojami pagal Lietuvos ir Lenkijos vyriausybių sutartį. Joje Lenkijos tautinių ir etninių mažumų regioninių kalbų įstatymo, priimto 2005 m. sausio 6 d., pagrindu turėtų būti draudžiama okupacijos paminklų statyba ir jų garbinimas. Šio įstatymo 12 sk. 3 d. draudžia vartoti 1933 - 1945 m. Vokietijos ir Sovietų Sąjungos duotus pavadinimus. Lenkiškieji paminklai šlovina okupaciją, jų užrašai neteisingi, neatitinka Lietuvos įstatymų ir įžeidžia Lietuvos visuomenę. Tai liečia ir Naujųjų Rasų kapinių lenkišką koloną bei nekrikščioniškai išplėštą ir greta kapinių palaidotą J.Pilsudskio širdį.

Kita vertus, būtina, kad mūsų vyriausybė pasirūpintų bent vieno paminklo sukūrimu ir pastatymu lenkų okupacinės kariuomenės ir Armijos kraujos aukoms atminti. Pakantumas kitos valstybės savivalei savoje, dėmesio stoka savo valstybės gynėjų atminimui prilygsta savo valstybės niekinimui, ne tik valstybės įstatymų vykdymo sargų, bet ir valstybės vadovų priedermės nevykdymui.

Vytauto apygardos partizanų vadovybės žūtis

Andrius Dručkus

1951 metais partizanų ginkluotas pasipriešinimas Lietuvoje blėso. Nors Vytauto apygarda karinių veiksmų nebevykdė, tačiau tarp gyventojų vykdė platų agitacinį darbą. Partizanai, puoselėdami viltį ir kovingumo dvasią, leido laikraštį "Sutemų keleivis".

Čekistai ėmėsi visų priemonių likviduoti Vytauto apygardos vadovybę. 1951 m. vasario 9 d. Lietuvos MGB 2 N valdybos grupė, kuriai vadovavo pats

2 N valdybos viršininkas plk. Počkajus, suėmė partizanų štabo ryšininkę Bulkienę, kuri po ilgo tardymo ir specialaus "apdorojimo" papasakojo apie kitą štabo ryšininkę Vasiulytę - Aguonėlę. Slapta suimta ir tardoma, Vasiulytė papasakojo apie ryšius su "banditais".

Čekistinės karinės operacijos metu buvo nukauti Vytauto apygardos partizanų štabo viršininkas V. Pakštas ir štabo narys A. Bulka. Gyvas paimtas Juozas Bulka - Skrajūnas, kurį čekistai užver-

bavo. Buvo sudaryta specialiai, Lietuvos SSR MGB 2N valdybos antro skyriaus vyresniojo operatyvinio įgaliotinio lt. n. Staškevičiaus vadovaujama grupė, kuri dalyvaujant Skrajūnui, per ryšininkus perdavė laiškus, kviečiančius susitikimui ir aptarimui tolimesnių kovos veiksmų, Vytauto apygardos vadui "Pavasariui" (Baliui Vaičėnui) ir kitiems apygardos vadams.

Į susitikimą Pavasaris ėjo lydimas keturių partizanų: Šerno, Čigono, Paparčio ir Tėvo. Nu-

sprendė vykti į Strazdų kaimą pas rėmėją Juozą Čibirą. Pakeliui prisidėjo dar trys partizanai. Kaip pasakojo Vaclovas Mikalaičiukas - Sakalas, jis taip pat buvo gavęs laišką kviečiantį į susitikimą, kuris jam kėlė įtarimą. Be to, išvakarėse matė kaip karinės mašinos vežė kareivius, kurie, išlipę pamiškėje, dingdavo miške. Jis taip pat nustatė, kad J. Čibiro sodyba buvo apsupta, dėl ko jis nebegalėjo pranešti partizanams apie pavojų.

Partizanams susirinkus vakarienei pas Juozą Čibirą, smogikai, matydami gerai ginkluotus partizanus, nedrįso pradėti operacijos, ir, tik jiems išėjus į kiemą, atidengė ugnį. Supratę išdavystę ir matydami, kad prasiveržti iš apsupimo nėra jokios vilties, sugulę kieme, partizanai atsisaukė. Smogikai susišaudymo metu padegė tvartą. Partizanai kovėsi ir žuvo visi septyni. Kaip pasakojo šeiminkų dukra, Balys Vaičėnas - Pavasaris nakties tamsoje, kaip protestą okupantams ir kaip atsisveikinimą savo 35-iam pavasariui, uždainavo savo mėgiamą dainą "Tu pavasari malonus, tu pavasari gražus..." Okupantų kulkos suvarpė jų kūnus, bet laisvės idėjos, Tėvynės meilės jie nužudyti nepajėgė.

Žuvo Vytauto apygardos vadas, Kalnų srities vado pirmasis pavaduotojas Balys Vaičėnas, Vladas Juozapavičius - Papartis Lokio rinktinės vadas, Jonas Čičelis - Tėvas rinktinės "Lokys" kuopos vadas, Vytautas Dručkus - Šernas "Džiugo" rajono "Lokio" rinktinės štabo darbuotojas, Alfredas Garnelis - Čigonas "Džiugo" rajono rinktinės vadas, Juozas Sidaravičius - Sakalas "Laisvės" kuopos vado pavaduotojas ir "Šventosios" štabo narys, Jeronimas Bulka - Gintaras iš "Šventosios" brigados "Lokio" rinktinės.

Per kautynes žuvo sodybos šeimininkas Juozas Čibiras, smogikai nušovė seną močiutę, peršovė dešimtmetį berniuką, smogikas Sakalas nušovė sužeistą nėščią Pauliną Čibiriene. Buvo sudegintas tvartas su visais gyvuliais.

Taip žuvo ir vienas iš tauriausių krikščioniškos moralės partizanų vadų. B. Vaičėnas vienas iš pirmųjų organizavo ginkluotą pasipriešinimą Šiaurės Rytų Lietuvoje. Beveik septynerius metus vedė garbingą išsivadavimo kovą nenusižengdamas žmoniškumui Šiaurės Rytų Lietuvoje ir Latvijos Aknistos, Jekabpilio, Ilukstės rajonuose. Kovėsi su šūkiu: "Už Dievą ir Tėvynę!"

Partizanų Didžiosios apygardos memorialiniame parke A. Žolubas, A. Dručkus, mons. A. Svarinskas

Balys Vaičėnas-Pavasaris, Vytauto apygardos vadas, Kalnų srities vado pirmasis pavaduotojas, Alfredas Garnelis-Čigonas, Džiugo rinktinės vadas, Vytautas Dručkus-Šernas, Džiugo rajono Lokio rinktinės štabo darbuotojas

Jonas Čičelis-Tėvas, rinktinės Lokys kuopos vadas, Vladas Juozapavičius-Papartis, Lokio rinktinės vadas

LLKS žinios

Kovo mėn. sąjungos The John Birch Society (JBS) kvietimu Kalifornijoje lankėsi šios organizacijos narys nuo 1960 metų, LLKS narys, rašytojas, žurnalistas, paskaitininkas, visuomenės veikėjas Vilius Bražėnas. Organizacijos narių ir rėmėjų kasmetinis suvažiavimas vyko ištaigingame Costa Mesa viešbutyje. Suvažiavimas atgarsį rado Amerikos (žūr. pridėdamą puslapį) ir mūsų spaudoje (XXI AMŽIUS, 2006-04-12).

Australijoje gyvenantis Lietuvos savanoris kūrėjas, "Varpo" rėmėjas Antanas Vytautas Kramilius kreipėsi į Lietuvos Seimą dėl paminklo Lukiškių aikštėje statybos.

Ir sveikinimas iš Australijos:

Sveikinu su šv. Velykomis ir pavasariška nuotaika.

Ačiū už įdomius, gražiai iliustruotus žurnalus. Jums daug kainuoja, ir aš norėčiau atsilpygti. Australijos lietuviai turi savo privatų banką TALKA, per kurį galėčiau Jums atsilpygti, jeigu duotumėt savo banko sąskaitą. Su geriausiais linkėjimais Vytautas VENCIVS.

(Pranešame - rekvizitai nuolat spausdinami "Varpo" metrikoje).

LLKS narys mons. Alfonsas Svarinskas kovo mėn. besilankydamas Italijoje, partijos "Il partito Alleza Nazionale" prašymu skaitė paskaitą "Lietuvių kova prieš komunizmą ir Blogio imperijos egzistavimą".

Balandžio 7 d. Genocido aukų muziejuje įvyko naujos ekspozicijos atidarymas. Parodą pristatė D.Kuodytė, E.Peikštenis, S.Vaitkevičiūtė, A.Gurskas ir kiti rengėjai. Tarp eksponatų - 1955 m. Vorkutos sukilimo komitetas, tuometinio LLKS nario K.Michelevičiaus išsaugotas 1955 m. "Varpas", sukilimo Memorandumas bei nuotraukos.

Lietuvos Mokslų akademijos didžiojoje salėje balandžio 13 d. įvyko pokalbis-diskusija "Mita ir tikrovė apie Lietuvą supantį pasaulį". Pranešėjas - politikas, rašytojas Vilius Bražėnas, dalyviai MA n.k.prof. Romualdas Grigas, Nepriklausomybės Akto signataras Romualdas Ozolas, Pasipriešinimo dalyvių rezistentų teisių komisijos narys Artūras Flikaitis, visuomenės veikėja gydytoja Gražina Trimakaitė.

Į LLKS nario A.Bikulčiaus kreipimąsi dėl valstybinių pensijų indeksavimo (žūr. š.m. "Varpą" Nr.4) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atsakė, kad pensijų bazės didinimas yra numatytas 2004 - 2008 metų Vyriausybės programoje. **Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 52 str. pensijos indeksuotinos atsižvelgiant į pinigų infliaciją.** Taigi šiuo metu konstitucinės nuostatos nepaisoma.

Balandžio 8 d. vyko Politinių kalinių ir tremtinių bendrijos suvažiavimas. Tarp dalyvių ir kalbėtojų - V.Landsbergis, A.Stasiškis, V.Miliauskas, LLKS nariai. Pristatyta knyga "Vidurnaktį nežuvę".

Lietuvos Sąjūdžio aktualijos

Balandžio 21 d. Lietuvos "Žinijos" draugijoje įvyko Alos Dudajevos knygos "Laisvės riteris" pristatymas.

Balandžio 22 d. Lietuvos Sąjūdis kartu su LLKS surengė respublikinę konferenciją "Mūsų darbai Lietuvai". Dalyvavo ES parlamentarai V.Landsbergis, M.Starkevičiūtė. Priimtos rezoliucijos.

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungoje

Š. m. balandžio 29 d. LK Vilniaus įgulos karininkų ramovėje įvyko VIII LKKSS suvažiavimas. Buvo išrinkta nauja centro valdyba, Revizijos komisija ir Vyriausiasis garbės teismas. Suvažiavimo delegatai padėkojo Vyčio kryžiaus kavalieriui, dim. kpt. Algirdui Petrusevičiui už 10 metų gerai vairuotą Sąjungą ir išrinko jį LKKSS Garbės nariu. Naujuoju Sąjungos Centro valdybos pirmininku išrinktas gydytojas Valentinas Bartašiūnas.

Antanui IGNATAVIČIUI išėjus į Amžinybę, užjaučiame jo gimines ir artimuosius Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, "Varpo" redakcija

THE LITHUANIAN EX-SERVICEMEN'S ASSOCIATION
"RAMOVĖ" SYDNEY BRANCH

LIEUVIŲ KARIŲ-VETERANŲ SĄJUNGA "RAMOVĖ"
SYDNEY SKYKLIAUS VALDYBA

President - A.V. Kramilius (Chair of the Council), Sydney, NSW, Australia
Australia Tel: (02) 957 3111

Artūras Paulauskas
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas
Seimo Rūmai, Gedimino pr. 53
Vilnius Lietuva, Fax: 002 06 264

Oficiali Gerbiama Pirminė,
Seimo nariai,

Nors gyvename už sienų, mes ir plačią vardėną pasaulį
pasaulyje, Lietuvos kariai mūsų gyvyse neleidžia mums
pamiršti atgimimo laisvės Lietuvos.
Gyvename Lietuvos didelio patarimo ir liūdnai kartu dėl
pamirštų degtinų reikalių mūsų Lietuvoje.
Vienas iš jų tai Pamirštas Nežinomas Partizanas ir
Kovotojų dėl Lietuvos Laisvės, Vilniaus Lietuvos sostinė be
suo pamiršto nėra pilna sostinė.

Aš patys patyręs Armija Krajaus žiaurumus ir vėliau metams
mums neatstatytas kaltinimus ne visada galio užmigti, o kur
dar gyvi liūdnai Vilniaus krašte patyrę genocidą iš
dvarų ir lenkų??? Kokį paminklą reikia pastatyti tiems
lietuviams lenkų sušaudytiems su lietuvišku gazu
ranose. Įrodymai gali būti randami vienuose ar kitiuose tur
kuri parašius apie lietuvių? Jeigu ne, tai mes ten galėsime
būti susitikimas. ???

Grįžtu prie pamiršto Nežinomas partizano. Klausimas, kaip
pamirštas, o kur tie pinigai dėl šio projekto?.
Miliauskas rado pinigų suvilioti kraštinio laisvės
būvimo ir grįžo parą. Pinigų rado. Kodėl nepagrįdinti jo?
Lietuva skundžiasi, kad nėra pinigų, tamsiame...
Juk laikote blokadą fondų užkirsti, jeigu jis dar
neišvengtas? Sukurta ten jau brangiosios šalies brangiosios
kavai už Lietuvos laisvę. Suatologavus šios brangiosios
nuotraukas ir suvilioti pavardes surašyti auksinėmis raidėmis
į istorinę knygą. Tada manau, kad gali būti kalba apie
pardavimą ir gautas pinigais naudoti iškildinti aikštėje niūniame
paminklo statybai Nežinomas partizanas.

Pagarbiai

Antanas Kramilius

Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Savanoris
Sydney Australija.

Sydney 2006.05.27
Naujas "Varpa" Fax: 006 40 187

Buržuazijos išsigalėjimas

Algimantas Zolubas

Daugelis pagal marksistinį mokymą buržuazija tebelaiko stambius žemvaldžius, pramonininkus, verslininkus. Tačiau ne turtas, o turto kaupimo tikslas bei jo panaudojimo būdas, pati buržuaziškoji dvasia nusako priklausomybę buržuazijai, istoriko Edvardo Gudavičiaus taikliai pava-

dintam, pilvažmogių luomui.

Komunistinė ideologija, skelbusi ir vykdžiusi kovą su buržuazija iš tikrųjų ją naikino kaip turtinį luomą, tačiau buržuaziškosios dvasios ne tik nenaikino, bet ją puoselėjo, diegė. Komunizmo - rojaus žemėje - ideologija, skelbianti hedonistinę bei utilitarinę nuostatos "iš kiekvieno - pagal sugebėjimus, kiekvienam - pagal poreikius" ir buvo pats tikriausias buržuazinės dvasios įkūnijimo siekis. O ir kelio į komunizmą etapo - socializmo - kilmė yra buržuaziška, nes buržuazija ir socialistų dvasia ta pati, tik pastarojo požiūris ir turto perskirstymą kitoks.

Trys dvasinės struktūros

Knygoje "Buržuazijos žlugimas" (Kaunas, 1940) mūsų filosofas Antanas Maceina išskyrė tris Europos kultūros idėjas, apie kurias telkiasi gyvenimas: buržuaziškąją, prometėjiškąją ir krikščioniškąją. Buržuazija, prometėjizmas ir krikščionybė yra amžini dvasios tipai, dvasinės struktūros. Kiekvienas žmogus savo viduje esąs buržuazija, prometėjas ir krikščionis. Mat žmogus yra šios tikrovės, šios žemės, šio pasaulio padaras, todėl jame byloja Žemės dvasia. Bet žmogus yra ir laisvas padaras, kūrėjas, jis jaučiasi esąs Žmogus aukščiausia ir kilniausia šio žodžio prasme, todėl jame kalba Žmogaus (prometėjo) dvasia. Sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, susietas su pirmąja Priežastimi, žmogus turi Dievo dvasią. Taigi, kaip teigia A.Maceina, "ateina laikas, kada žmogus savo viduje turi tapti arba buržuazumi, arba prometėjumi, arba krikščionimi. Tai yra gilių dramų ir konfliktų metas. Bet jis yra neišvengiamas. Žmogus turi apsispręsti, kas jame viešpataus: Žemės dvasia, Žmogaus dvasia ar Dievo dvasia". Pagal vidinį apsisprendimą ir nusiteikimą klostosi išorinis žmogaus gyvenimas, gyvenimo stilius. Jei gyvenimo stilius iš individualios sferos pereina į visuomeninę, jis įgauna istorinį pavidalą.

Nepažinęs bolševizmo iš arčiau, A.Maceina jame išvėlgė prometėjizmo pradus, tačiau, kaip parodė patirtis, bolševizmas žmogų nužmogino iki darbinio gyvulio. Krikščioniškojo gyvenimo stilius, kaip istorinis pavidalas, regis, taip pat stumiamas iš Europos gyvensenos. Tai liudija ir Europos Sąjungos konstitucijos projektas, kuriame nebeminima krikščioniška Europos valstybių kilmė. Išgali buržuaziškasis gyvenimo stilius. Postkomunistinėje erdvėje, kurioje marksistinės ideologijos sudedamoji dalis buvo ateizmas, kurioje krikščioniškai ir prometėjiškai dvasiai nebuvo vietos, buržuaziškoji dvasia tarpsta, įsisiautėjo taip, kad jos sutramdymas jau šaukiasi revoliucijos. Kas gi ta, regis, nemaištinga, tingi, tačiau, pasirodo, grėsminga dvasia?

Buržuazija

Pagrindinis buržuazijos dvasios požymis yra jos trauka že-

myn. Jai šis laikas vertesnis už amžinybę ("čia ir dabar"), ši žemė brangesnė už rojų. Buržuazija neneigia to, kas yra aukščiau, tačiau tiems dalykams neturi potraukio, kilti aukščiau jis nenori ir nesi-stengia (kilimas susijęs su pastangomis, nepatogumais, kartais kančia). Buržuazija gyvena slėnyje, lygumoje, todėl nepakenčia nieko, kas bandytų jį nuo šios žemės atitraukti, jis gyvena tuo, kas yra, o ne tuo, kas turėtų būti. Į kūrybą ir veiklą buržuazija yra stumiamas reikalo, naudos. Buržuazinė kultūra neturi idėjos, jos skiriamasis bruožas - praktiškumas.

Pastovus gyvenimas šioje tikrovėje yra būdingas buržuazinės dvasios bruožas. Ta tikrovė, aplinka sudaryta iš gyvybės ir medžiagos, todėl buržuazija myli tik kūną ir tai, kas žemiška. Ši meilė nevienoda, nes ją skatina skirtingi motyvai. Buržuazija, labiau linkstančiam į kūną, meilę žadina hedonistinis (malonumai) motyvas, o linkstančiam į medžiaginį pasaulį utilitarinis (praktiškumas) motyvas. Pirmasis siekia malonumo, antrasis - naudos. Visur: ir moksle, ir mene, ir religijoje - hedonistinis buržuazija ieško malonumo, o utilitarinis - naudos.

Du buržuazijos tipai

Hedonistinis buržuazija išgyvena savame kūne, kuris jam tampa tikra tėvyne. Kūno reikalai, aistros jam tokios svarbios, kad jos tarsi susilieja su dvasine sritimi. Kūnas, žinoma, reikalauja, kad žmogus valgytų, kad būtų palaikomos fizinės galios, sveikata. Žmogus valgydamas jaučia malonumą. Hedonistiniams buržuazija malonumas yra svarbesnis už objektyviąją valgomą priežastį. Hedonistinio buržuazija vertybių skalė susideda iš malonumo ir nemalonumo, todėl laimė jam nesuvokiama. Kadangi jo siekiai grindžiami ne kolektyviniu, o individualiu principu, jam rūpi ne tauta, ne valstybė, o jis pats, jo kūnas. Jis priešinas kūno varžymams, normoms, nesirūpina kūno ateitimi, išsivystymu, jis be skrupulų tenkina žemiausias aistras, kad tik pasiektų malonumą. Jis stengiasi neperšalti, neperšlapsti, nekvėpuoti blogu oru, gyventi gerame bute, rengtis patogiais drabužiais tik todėl, kad nepatirtų nemalonumo.

Utilitarinis buržuazija yra artimas hedonistiniams, tačiau hedonistinį buržuazija charakterizuoja pojūtis, o utilitarinį - protas, nors jiedu siekia to paties - patenkinti save, savo norus, reikalus. Utilitarinio buržuazija vertinimo skalė: naudingumas-nenaudingumas, kurie suvokiami protu, o ne pojūčiais. Utilitarinis buržuazija yra taupus: jis taupo sveikatą, jėgas, laiką ir pinigus, kad kuo daugiau turėtų. Šis taupumas psichologiškai ir moraliai skiriasi nuo to, kurį vadiname taupumo dorybe, kai taupoma geram reikalui, kilniam tikslui. Buržuazinis taupumas yra šykštumo rūšis, charakteringas kiekio meilei - krūvai turtų, maišui pinigų. Utilitarinio buržuazija tikslas - pelnas; dingus pelnui, dingsta gyvenimo prasmė (tai liudija ir savižudybės).

Vardai ir veidai

Sako, šuneliui davus gražų vardą, jis tampa geresnis. Tačiau vis vien jis šuneliu išlieka, katinėliu nepavirsta. Lietuvoje komunistų partija nulipo nuo SSKP platformos, atsidalino nuo jos, pasivadino LKP, vėliau LDDP, LSDP, tačiau turinys-veidas išliko, nes visose valstybinėse institucijose išliko partinė nomenklatura, kurios gyvenimo stilius buvo grynai buržuazinis. Atgavus nepriklausomybę, teisę į privačią nuosavybę, komunistinė bur-

Nukelta į III v.

VARPAS Leistas politkalinių sovietinėse koncentracijos stovyklose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. - pogrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn. **Leidėjai** Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244. **Adresas:** Architektų g. 14-60, Architektų g. 8-4, LT-04210 Vilnius. **Tel.:** 244 46 19, 244 21 57. **Faksai:** 244 46 19, 244 21 57. **Redaguoja** redakcinė kolegija. Dizaineris Gediminas Ruzgys. **Bendradarbiaus honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negrąžinami.**

139-ojo „Varpo“ numerio redaktorius - Algimantas Zolubas Skaitykite „VARPA“ internete: www.lrs.lt/rezistencija lietuvių, anglų ir rusų kalbomis

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666) Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas HANSABANKAS, Karoliniškių KA. **Sąskaita Nr. LT 62.73000.10002492325**

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13b, Vilnius. Tiražas 700 vnt.

Aukos **VARPUI** Dėkojame aukojusiems:

E.Svilainiui - 65 Lt, A.Navickienei - 15 Lt, J.Fišui - 20 Lt, A.Svarinskui - 50 Lt, B.Čypienei - 50 Lt, V.Razukui - 20 Lt, A. ir J.Skučams - 50 Lt, M.Janėnaitei - 10 Lt, J.Jurui - 50 Lt, Z.Vašatkevičiui - 20 Lt, G.Sakalauskienei - 10 Lt, M.Filipavičiui - 20 Lt, R.Kaladytei - 20 Lt, D.Gužui - 20 Lt, V.Masikonui - 20 Lt, J.Kojelienei - 20 Lt, S.Bareikai - 5 Lt, S.Grainienei - 20 Lt, V.Baubliui - 200 Lt, P.Jačiūnui - 20 Lt, J.Usavičienei - 10 Lt, J.Kazabuckui - 4 Lt, A.Mašeliui - 20 Lt, A.Malinioniui - 10 Lt, J.Binkauskui - 20 Lt, V.Slėniui - 10 Lt, L.Kerosieriui - 100 Lt, A.Cervinskui - 10 Lt.

Dėkojame p. Rimantui Čeburniui už visam laikui aukojamą dalį savo pensijos VARPO leidybai.

Dėkojame visiems „Varpo“ bičiuliams, pervedusiems mėnraščio leidybai 2% nuo savo pajamų mokesčio. LLKS prašo taurius rėmėjus minimą paramą pratęsti šiais metais.

Už nuotraukas dėkojame:

Juozui Parnarauskui, Andriui Dručkui, Edvardui Burokui

Sveikiname Sveikiname Sveikiname Sveikiname Sveikiname

Julij Šalkauską
1931-05-11

Petrą Šaulį
1941-05-13

Viktoriją Bieliauskaitę
1941-05-17

Antaną Plieskį
1956-04-13

Nepaliktas susidorojimui

Prie mikrofono A.Dailidė

Piketas teismo metu

LLKS kreipėsi į LR Generalinį prokurorą ir LR Aukščiausiojo teismo pirmininką dėl nepamatotų kaltinimų Algimantui Mykolui Dailidei. LLKS gavo atsakomuosius raštus, pasirašytus prokurorų Rimvydo Valentukevičiaus ir Zenono Buroko bei Aukščiausiojo teismo pirmininko Vytauto Greičiaus. Nors A.M.Dailidė buvo nuteistas, tačiau nuo bausmės atleistas. LLKS atkreipia dėmesį, kad dėl Lietuvoje įsišaknijusio teisinio nihilizmo ir įteisinto neteisimumo visuomenės dėmesys rezonansinėse bylose yra būtinas.

Peliūkščių pokalbis

Pirmasis:

- Sakyk, išmintingoji pele, kodėl šiuose rūmuose vietoj žydų Dušanskio ir Slavino teisiami lietuviai Lileikis ir Dailidė?

Antrasis:

- Kalta nepasikeitusi aplinka ir rūmų paskirtis; lietuvius čia teisė cariniai okupantai rusai, okupantai lenkai, okupantai vokiečiai, vėl okupantai sovietiniai rusai, dabar, okupacinio tęstinumo neatsisakę, lietuviai teisčia lietuvius. Išlaikomas tęstinumas.

Pirmasis:

- Tačiau kodėl Zurofas ir Vyzentalis lietuvius vadino

žydšaudžių tauta, kai teaptiko tik du įtariamuosius prisidėjusius prie žydų genocido, o žydų gelbėtojai Lietuvoje šimtais skaičiuojami, pasaulio teisuolių medaliais apdovanojami?

Antrasis:

- Zurofas ir Vyzentalis už žydų gelbėjimą lietuvius norėjo apsaugoti nuo arabų teroro grėsmės. Todėl ar nemanai, mielas, kad juos vertėtų apdovanoti (po mirties) medaliais už lietuvių gelbėjimą nuo minimos grėsmės?

Pirmasis:

- Ar manai, kad toks teroras lietuviams tikrai gresia?

Antrasis:

- Štai ir noriu tau pasakyti, kad nebegresia, nes turėjome gelbėtojus, kuriuos ir siūlyčiau apdovanoti.

Pirmasis:

- Neprieštaraučiau, jei tiksliau sužinočiau, kuo tas gelbėjimas pasireiškė.

Antrasis:

- Tie "teisuoliai" lietuviams užkabino žydšaudžių tautos etiketę, todėl joks arabas ar kitoks musulmonas nekels rankos prieš lietuvių. Na, tarkim, gal išsprogdins "Respublikos" redakciją ar susprogdins petardą brendžio butelyje prie prezidentūros, tačiau rimtesnis teroras tikrai negresia.

Nugirdo Mikė Šaipokėlis

Buržuazijos išgalėjimas

► žuazija, sovietmečiu dar maskuotai gyvenusi komunizme, atsišleidė kaip nuožmi grobuonė, išnaudotoja, savo hedonistinių ir utilitarinių poreikių tenkintoja.

Buržuazinė dvasia užvaldė, deja, ne tik nomenklatūrą, bet ir buvusius baudžiauninkus mieste ir kaime. Gyvenusi nepriekliu, neturėdama to, ką turi Vakarų visuomenė, liaudis panoro staiga praturtėti, gyventi vakarietiškai, todėl nusekė pasikui nomenklatūrą arba, panirusi į Vakarų civilizacijos ir kultūros atmatas, kvaišinasi tariamais malonumais. O ir daugumą dabartinių elgetų, valkatų, vagišių bei plėšikautojų galima priskirti prie hedonistinių buržujų, nes jų veikla - elgetystė, socialinės paramos bei labdaros paieška, o malonumai - tinginystė, girtuoklystė.

Buržuazinė dvasia užvaldė spaudą, radiją, televiziją. Ją liudija idėjų nebuvimas, gyvenimo tikrųjų vertybių niekinimas bei pamainymas civilizacijos atmatomis, interesai vietoj idealų, aistra vietoj meilės, "sveikas protas" vietoj išminties, buitės reikališkai vietoj būties dalykų, viešas cinizmas ir chamizmas. Žmogų tai žeidžia, todėl dažnas traukiasi iš snobų minios, užsidaro savyje, netenka vienos didžiausių vertybių - bendravimo.

Kalbant apie valdžioje esančių partijų veidus ir vardus, ne-

nutolsime nuo tiesos, jei tarsime, kad skiriasi jų vardai, o veidai - tapatūs; nuėmus vardus-kaukes, pamatysime buržujišką veidą. Tikėtis iš jų paskatų ir paramos visuomenei keistis, augti - tuščias reikalas. Vilčių teikia visuomeninės organizacijos, kurios gali tapti galingu atoveikiu buržuaziškosios dvasios išgalėjimui, užkarda jos parazitavimui bei įsitvirtinimui valdžioje, ypač per rinkimus. Valstybės vadovų priedermė - tokias organizacijas skatinti, palaikyti.

Negalima tikėtis, kad mūsų visuomenę staiga prasmelks krikščioniškoji ar prometėjiškoji dvasia, kad ji staiga atmes buržuazišką dvasią. Įtikėti, priimti krikščioniškąją dvasią reikia ne tik žmogaus pastangų, bet ir Dievo malonės. Tačiau tapti prometėjumi - žmogaus galia ir valia paremtas virsmas. Lietuvių tauta nuo seno buvo darbšti ir kūrybinga, tik per okupaciją ištižo, nes ją žlugdė komunistinė ideologija, jos buržuaziškoji dvasia, todėl viltis prisikelti išlieka.

Nepriklausomybės stebuklas suteikė progą keltis ir kilti iš duobių ir slėnių, kopti į aukštumas, vaduotis iš Žemės dvasios, susigrąžinti Dievo ir Žmogaus dvasią. Tik taip išliksim, pasieksim tikrą prisikėlimą ir atgimimą, įeisim į naują būtį ir gerą būitį, išlaikysim tautą ir jos valstybę, tvirtinsim laisvę ir nepriklausomybę. Kelias nelengvas, tačiau kitoks - veda į Žmogaus kaip Dievo paveikslą ir panašumą nebūtį.

Sovietinių okupantų aukų muziejus - Genocido aukų muziejus

KGB KALĖJIMAS

Sovietinio muziejaus ekspozicijos dalis – buvęs NKGB-MGB-KGB vidaus kalėjimas (1958 m. penadėktis tardymo izoliatorių), pastato pusrūbis įrengtas 1940 m. rudenį, vos tik Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą. Kalėjimas patalpas toles, koks buvo restas KGB išskausdinti ir patalpa (1991 m. rugpjūtis). Jis yra gana savanėkštis muziejaus dalia, todėl jį apšvietė galia arba prieš pradėdami pažinti su muziejus I ir II aukštų ekspozicijos, arba jų bagdanti.

01 Mirties nuosprendžių vykdymo patalpa
02 Kalinių pasivaikščiojimo kiemeliai

Pastaba
Kalinių pasivaikščiojimo kiemeliai, į kuriuos patalpa iš kalėjimo koridorių yra laisva, todėl patalpa turėtų būti tik ekspozicijos dalis apšvieti visais virtutėmis dirbanti.

1 AUKŠTAS

Dešimt muziejų pildausiančio I aukšto patalpose pastatytas KGB veiklos došimėnais buvo įkūrinai tardymo izoliatorių administracija ir Finansų skyrius. Dobertinai informacijos centre buvo vidaus kalėjimo vešimėnais. I-ojo ekspozicijos salėje – jo pavaduotojo kabinetas.

1 Lietuva 1940–1941 m.
2,3 Partizaninis karas, 1944–1953 m.
4 Pasipriešinimo alopinimas, 1944–1953 m.

Evakuacinis išėjimas **i** Informacijos centras **X** Tarybinė patalpa
K Konferencijų salė **O** Rūbina **K** Kasa

2 AUKŠTAS

Muziejaus II aukšto patalpose dirbo MGB III skyrius, nuo 1958 m. – Operatyvinis techninis skyrius (OTD), kelias patalpas priklausė KGB V valdybai.

5 Kalėjimuose ir lageriuose, 1944–1956 m.
6,7 Trėmimai, 1944–1953 m.
8 Pilietinis pasipriešinimas, 1954–1991 m.
9 KGB 1954–1991 m.
10 Pokalbų klausymosi kabinetas

Cekremxo

3 AUKŠTAS

II aukšto patalpose (dabar šia yra muziejus) darbuotojų kabinetai buvo tardytojų kabinetai.

Ekspozicijų dizainas

I aukštas
Skirmantė Vaitkėvičė, Darius Stalakevičius
II aukštas
Skirmantė Vaitkėvičė
Mirties nuosprendžių vykdymo patalpa
Viktoras Komarovas

Muziejus techninio projekto autorai:
Viktoras Komarovas, Daria Vėlėdaitė, Dariaus Kėlys, Darius Stalakevičius

Ekspozicijos įrengė
COBRA

GENOCIDO AUKŲ MUZIEJUS

ADRESAS:
Aukų g. 2 a, LT-01113 Vilnius
Tel.: (+370 5) 249 62 64
El. p. muziejus@genocid.lt

DIRBAME:
antadienis–šeštadienis 10–17 val.,
sekmadienis 10–15 val.
Nedirbame pėmsadienis.

BILETŲ KAINOS:
suaugusiems 4 Lt,
moksleiviams 1 Lt.

Knygynėlyje galima nusipirkti LGRTC šilvų knygų be prekybos antkainio.

Interneto svetainių adresas:
www.genocid.lt
www.muziejus.lt

GENOCIDO AUKŲ MUZIEJUS

1900 **1955** **1995**

Genocido aukų muziejus, įsteigtas 1992 m. pabaigoje, unikalus tuo, kad yra įsikūręs pastate, kuriame beveik pusę amžiaus veikė sovietinės saugumo tarnybos, pasauliui geriausiai žinomos kaip KGB. Muziejaus lankytojai supažindinami su skaudžiu ir tragišku XX a. lietuvių tautos istorijos laikotarpiu – nepriklausomybės praradimu, brutaliomis sovietų valdžios represijomis, paslauiuojama ir atkaklia tautos kova dėl nepriklausomybės atgavimo.

Pastatas yra istorijos paminklas, todėl rengiant ekspozicijas yra palikta ankstesnis išplanavimas, interjero detalės, kai kuriose patalpose atkurti autentiški interjerai arba jų dalys.